Jese dygeer zilee garna baina.

1932 onii Janvaari 8 eder

№ 7 (560)

eder byri garna.

Gazar byriin prolitaarnuud negedegtii! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M mozIin komiteed ba B-M. rispyybl. tebiin gyicedkeke komiteed bolon yiledber. eblelIin B-M. zeblel gurbanii emenees nIitelegdene

Dugaar nezcediin yne 5 menge

Zakika yne: sara byriin 1 tekerig Gadaada ulasta bol 1 tek. 50 menge

AADRIS: Верхнеудинск, Центросоюзная 26.

Menee ederiin dugarta

BK(в) Namiin 17 dugaar konfereenciigi gaвijaata daвaltaar ugtaka. Tarilgiin yrise cag вolzortoni вeledkeke. Yiledвeriin eвlelyydiin aimagiin kuralda вeledkeke. Kitadiin zeвlelyydiin ekendygeer kural. Japoonii ceregyyd zinzoogii ezelвe. Kojordugaar taвan ziliin yiledвeriin tesevigi niite azalçadta neвterylke.

BK(b) Namiin 17 dugaar konfereenciigi gabijaata dabaltaar ugtaka

17 dugaarta kerkin вeledkekeв

Manai SSKR dotor socaliis ekonoomigiin suuri tabigdaza dyyrbe. Ene byke delekei deere tyykete ilalta bolbol, imagta manai namiin jerenkii şugamiigi şuud barimtalza zebeer gyicedkesenii açа gabijaa men.

Aza akuin şine ziliigi tyg tymen kedelmeriçen arad ugtakadaa bolbol, prolitaariiin digtatuuriin tula temecesen ba socaliisamiin teleе temecesen 14 ziliin jike dereşelteigeer ugtaza baina. Enenii bolbol taban ziliin tesebiigi derben zil dotor dyyrgeke jabadaliigi kangakiin tulguur men azai.

Ene 17 dugaar konfereence bolbol şiidkekii çanarta gurbadugaar zil dyyreze, tegeskekii çanarta derbedygeer ziliin-ekin deere tokiooldoson baina. Tere tula ene konfereence bolbol şine taban ziliin teseb zokiooko ba aza akuin 1932 onii baicaka too batalka tukai gol zaabarinuudiigi gargaka baina.

Manai buriaad mongoliin olon tymen azalçan arad men nelieed jike dabaltaigaar şine ziliigi ugtaba gebe çigi, dutamag zyilyyd basal olon baina gebel zokino. Tesebee dyyrgee odii yileberiiin gazaruud ba tariaabeledkeliin tesebiigi dyyrgee ygii somonuud baisaar. Ene bygede osoldol tasaldaluud bolbol, bideniigi byke kyçee zangidakiigi ujalgalzai.

Jaaba çigi bidener ene 17 dugaar konfereenciigi ugtakadaa osoldol tasaldaluudaa zailuulza, gabijaata *dabalta* amzaltaar ugtaka josotoi. Tere tula nek. Staalinii zaabariiigi gol bolgon barimtalza, byke dotoriin resyyrsiigi elsyylze, bolşoviigiin katuuzalaar byke çadal kyçee emkidken oroko ton çukala geze medeke keregtei.

17 dugaar konfereenciigi ugtaka erkim beleg juub gekede, şine gabşagai brigaadanuudiigi emkidkeze, komuniis josonii azaliin telebyydiigi deere ergeze, tariaa beledkeliin tesebiigi darui gyicedkeze, dobtolgo ştyyrme emkidkeze, tesebees ilyybçelen ulaan açaanuudiigi emkidkeke jabadaliigi çukalaçalka keregtei azai.

Ederees ederte yrnin kegzeze baisan olon azalçadiin idebki zoriigiigi ulamaar elsyylen udaridaza, urida jabagçadiigi deeşe tataza, kozomdogçodiigi bygsiirdeze, beerenkiiçyydiigi eristes cokizo, ynekeer bolşoviig kurdabçalaliigi yzyylke cag tulaza jirebe. Ene oiriin kedeken ederyydte eris kubilalta kiike ba olon niitiin sanaliigi 17 dugaar konfereencede beledkeke jabadalda byri mesen kanduulka çukala baina.

Ene kereg tukai erkim yiledberiiin gazaruud ba erkim kolkoosuudiin yyskeliigi yliger bolgozo, ergeer delgeryylke maşa çukala baina. Enyyn tukai manai Zyyn Sibiir kizaariiin rajoonii „Ulaan Partizaan“ geze kolkoosoos zişeę abka josotoi. Tere kolkoos bolbol BK (b) Namiin 17 dugaar konfereencede beleg bolgon 100 ceentener tariaa tesebees ilyybçelen tuşaaba. Ene yyskeliigi Buriaad Mongol rispyybligiin olon kolkoosuud saişaan duuriaaza, tesebees ilyy ulaan açaanuudiigi emkidkeke jabadaliigi çukalaçalbal zokino.

Tyynees gadana, olon yiledberiiin gazaruudta idebkitei kedelmeriçed tyryylen 17 dugaar konfereenciin neremzete gabşagai brigaadanuudiigi emkidkeze baina. Ene dolgin bolbol byke yiledberinyydiin byke kedelmeriçedte delgerke josotoi. Ene meteer erçemtei azallaza, 17 dugaar konfereencede ulam şine dabaltanuudiigi beleg bolgon egeze, derbe dygeer ziliin baicaaka toogi erçemtei ilyybçelen gyicedkekiigi oroldojaa.

Tarilgiin yrise cag вolzortoni вeledkeke

Yiladberiiin yrisenii zasa togtoozo baisanii medee 25 XII 31 onii.

№№	Aimaguudiin nere	teseb (ceentenereer)	%
1	Agiin	12451	7,8
2	Alairiin	73031	—
3	Bargazanii . . .	19718,6	—
4	Bookonii	62032,1	—
5	Deede—Yde . .	99000,5	—
6	Jaruuniin . . .	7162	29,9
7	Zakaaminii . . .	10196,3	—
8	Kabaanskiin . .	40877,5	10,5
9	Kiaagtiin	67900	—
10	M—Şiberiin . .	67838,9	—
11	Selengiin	51599,5	4,5
12	Tynkenii	25363,6	—
13	Koriiin	30669,9	50,5
14	E—Bulagadiin .	51590,3	—
15	Bauntiin	995,2	—
16	Koito—Baigaaliin	1450,2	—
	Kamta	626680	4,02

Batalan kamaalka yrisenii zasa togtoozo baisanii medee. 25.12.31. on.

№№	Aimaguudiin nere	tesebeer kamta ceentnireer.	%
1	Agiin	2653	3,7
2	Alairiin	26126	—
3	Bargazanii . . .	5786	30,3
4	Bookonii	21371	—
5	Deede—Ydiin .	29316	—
6	Jaruuniin . . .	1757	52,9
7	Zakaaminii . . .	2938	—
8	Kabaanskiin . .	12827	27,9
9	Kiaagtiin	23091	—
10	M—Şiberiin . .	22406	1,9
11	Selengiin	16731	18,0
12	Tynkenii	7824	—
13	Koriiin	9929	45,9
14	E—Bulagadiin .	16891	—
15	Bauntiin	278	—
16	Koito Baigaliin .	338	—
	Kamta	200322	7,3

Yiledberiçenii eвlelyydiin aimaguudiin kuraluudta вeledkeke

Fevraali sarada manai buriaad mongol ulasiin yiledberiçenii eblelyydiin 6 dugaar bolko baina, Ene kuraliin bolkoos urid aimaguudiin yiledberiçenii eblelyydiin kuraluud bolno. Yiledberiçenii eblelyyd bolbol BK(b) Namiin şuud ketelberieer tuiliin jike ilalta amzaltanuudiigi dabasan bolbo çigi yiledberiçenii eblelyydiin emkinyydiin azal kedelmeride nelieed olon dutagdaluud çukam bii geze sajakan engersen fabzabkoomuudiin songuuliiin yjede delgersen şyymzelel ba eesediigee şyymzelke jabadal ileryylsen baina.

Uçar iime deerees, odoo bolkoo baisan aimaguudiin kuraluud deere ede bygede dutagdaluudiigi cem nsadkaza, yiledberiçenii eblelyydiin byke kedmeriiigi şuud şinedkeze, ezegyi ba tegşedkel zergiin jabadaluudiigi eristes usadkaza, toocooto azaliigi brigaadanuudta kyrgeze, olon tymen kedmeçen aradiin idebki kiçeeliigi ulamaar kegzyylen gabşagaiçalal ba socaliis meriicee zergiin, kemuniis josonii azaliin telebyydiigi ulamaar belgeryylke jabadaliigi gol bolgon çukalaçalka keregtei azai.

Yiledberiçenii eblelyyd bolbol namiin zinkeni udaridalgaar, baruun „zyynii“ deerenkiiçyydtei eris temeceke keregiigi gol bolgozo, uradiin aza akuin tesebiigi ilyybçelen gyicedkekiigi çarmain oroldokiin kamta, kedee azaliigi socaliis josoor şinedken baiguulka jabadalda tuiliin idebkiteigeer kabaadaza, kamtiin azaluudiigi emkidkel ba aza akuin kubiaar bekizyylke jabadal bolon jireke kabariin bolşoviig josonii tarilgada byrin beledkeltei baiza ugtaka ba socaliis mal azaliigi ulamaar kegzyylke zergiin çukala jabadaluudta maşa erçemtei tusalka josotoi.

Ene aimaguudiin kuraluudta beledkeke jabadal bolbol, deere tobçolon dursagdasan zyilyydiigi gol bolgon barimtalza jabuulagdaka ba ede çukala asuudaluudiigi toiruulan olon tymen azalçadiigi şuud elsyylze, taban ziliin tesebiigi derben zilde dyyrgeke jabadaliigi erke bişe kangaka bolon ene derbedygeer ziliin telebleegi ilyybçelen gyicedkekiin arga zyi ba karaagi olko josotoi gebel zokino.

Enynees gadana ene janvaari sariin 5 aas fevraali sariin 5 kyrtel yiledberiçenii eblelyyd bolbol sojoliin urildaa (estafeed) jabuulka baina. Ene jabadal bolbol tuiliin çukala ulas teriin udka çanartai kereg men bolko tula enyynde maşa idebkiteigeer kabaadalcaza, tabisan zorilgo marşaruud bygediigi ton erçemteigeer gyicedkeke jabadaliigi kangaka keregtei. Tere tula ene keregte koto kedee ilgad ygii nam komsomooliin olon geşyyd ba emkinyyd bol maşa kiçeeltei ankaran kabaadalcaka ba udaridaka ton çukala kereg men gebel zokiko azai.

Kitadiin zelelyydiin ekin dygeer kural

Ziansii, Fyzian mozonuudiin kile deere ba zeblelte aimaguudiin teb gazar bolko Şiiçen kotodo byke kitad ulasiin kedmeriçen tariaaçan, ulaan ceregyyd ba saldaaduudiin *) zeblelyydiin ekin dygeer kural bolbo.

Ene kural bolbol eşee 1931 onii fevraali sarada bolkoor sanaaçalagdasan baiba çigi tere cagtani imperaliistanuudiin poliiciin tagnuulçadiin medesen deerees boloo ygii asan. Tere kuraliin beledkeliin konfereence bolzo baika yjede Şankai kotodo baigaa gadaadiin poliiciin otriaaduud kural-konfereence bolzo bykii Naankin—Roogiin gudamziin „Zungaan—Liyişee“ gostiiniigi toiron abça konfereenciin geşyydiigi kinaltada absan baina. Kojor doloon konog engersenii syylde imperaliistanuud bolbol kinaltada abagçadaa gomindaanii zasagiin medelgede egesen. Tedeniigi Gomindaantan jamar çigi syyd ygii bultiini alasan baina.

Kuralda beledkekiin çusata kedmeri dakin şineer ekilegdesen baigaa „Şankaida bolko geed tasaldasan beledkeliin konfereeneiin tuşaa kitadiin komuniis nam bolbol aluurçadta iize kelesen „Minga temen aradiin dotor çogto zorig badaruulsan manai zorilgo bolbol imperaliistanuudiin buzagai bazar kedmeritei ziseelmeer bişe. Bidenii nekediigi alasan tanai, bidenii jabulgiigi zogsooko ygii, kural zarlagdaka. Manai jiree ediin ilalta—taanariin ekel men. Enyyn tukai oilgooroigtii“.

Kitadiin komuniiis nam bolbol eerlingee kelesen ygede kereze, kitadiin zeblelyydiin kuraliigi zarlaza salaba. Tus kural deere şansii, Siiçuan, Anikui, Gnanduun, Kybei, Kynaan, Kenaan, Ziansii ba Tyziaan mozonuudiin teleelegced suulcaba.

Kural bolbol kitadiin ulaan ceregyydiin gabijaata temeceliin byridkeliigi kiibe. 1927 ondo komuniiçtanar Koo-Lyn ba Fe-Tin gedegyyd orol tologoidoo nege mingaad şakuu tootoi ulaan ceregiigi udaridaza jabasan. Menee yjede kitadiin ulaan ceregyyd bolbol kubiskaliin aguu kyçete zebseg bolzo, Gomindaan „daitanii“ keden diviizenyyd ba gurban merdelge-kiudalgiin ceregyydiigi Şankai--şiin „eeree“ udaridan jirekedeni butacokin garba. Ene ilaltada dainuudiin eces deere ulaan cereg kadaa byri zebsegzeze, kubiskaliin strageetig josiigi byri dyrişen şudalza garsanzai.

Menee eder kitadiin kubiskaliin ulaan ceregyyd kamta—150 mingan, kedmerçen tariaaçan partizaanguud, komsomooliin sootni, pioneeriin razveedçeguud, kedmerçe bysgyineriin tusalamziin otriaaduud den kamta—200 mingan kyn. Kedmerçe ba tariaaça bysgyineriin tusalamziin otriaaduud bolbol ceregyydiin idee unda ba emyydiigi beledke, emnelgiin tusalamza, kubcasanii ojodol metiigi yilden tusalna. Kitadiin ulaan ceregyydiin medelde baisan buu zebsegyyd byrziilig sominuudiin medeegeer iime baisaniigi ileryylbel: 85 mingan vintoovka (taba eserdeg buu), 50 mingan taşuur buu, 1200 pylimiot, 235 kengen çanariin yker buu ba esergyycegçedees buliaasan 3 airplaanguud. Ede bykii ceregiin buu zebsegyyd bolbol naankinii zasagiin butacokigdoson diviiziis ba cagaan generaaluudaas bulimtaraiin abasan baina.

„Menee yjede ulaan ceregyydiin daisaldaanii jabuulga bolbol uridiin partizaan dainii kemzeegi alkan garza jikeeken kubiskaliin dainii çanartai bolbo“—geze kitadiin komuniis namiin zegees egtesen ulas teriin cegneliigi kitadiin ulaan ceregyydeese diingee jabuulgaar gyiced batadkaba

Ene ebeliin yjede ulaan cereg bolbol Naankinii zasagiin II diviizenyydiigi butacokizo tyynii 5 giini ugtalan ygiikibe. Gomindaanii ceregyyd olon tooto buu zebseg orkizo zugdasan baina. Kybei, Kenan, Anikyei, Ziaansyy, Ziaansii mozonuudiin kile kizaar deere belgemnen jabuulga yiledze baigaa ulaan ceregiin koorpusuud bolbol eeriingee tyryyşeer ezelsen zeblelte aimaguudaas daisadaa namnakaar yle baran ekin tyryynee Kuanzii, Inşaan Ysyi, Ciani-Ziaan, Venimiini ba bişe busadiigi yjezdenyydiigi ezelbe. Ene ilaltanuudiigi syyliin cagaa (1931 onii ogtaabri sarada) tuillakiin kamta zeblelte rajoonguudiin gazariin kemzee gurba dakin jikedebe.

Ulaan ceregiin too syyliin cagaa nege koorpus—ulaan ceregiin 24 deki koorpus nemebe. Ulaan ceregyydiin çadal zergiin çigi kubi bekizeseniigi ileryylbel: kedmerçed—36 pros., tariaaçad—57 pros., ba yldegçedeni kubiskalça intelegeence bolon bişe busad.

Kitadiin ulaan ceregyydiin ilalta bolbol kitadiin zeblelyydiin zegees byke delekein prolitaarnar ba darlagdasan aradta kiisen erkim raaportomen

Zeblelyydiin kural bolbol zeblelte zasagiin kemzee jabuulgada byridkel kiizei. Niudargan etegeediin kedii zyrşisen çigi jym bol kedeenii yndesen araduud gazar ba yiledberiiin zebsegeer kangagdazai. Gomindaanii generaaltanii melzeberiiin bykii nalooguudiigi usadkaza, nemegdyylen teleke negedkemel naloog baiguulza, teryynii açaar kynii kyciigi melzegçedtei jike naloog açan angiiin taliigi karalcaka arga men bolno.

Kural bolbol agraariin (kedeegiin) ba naloogiin talaar zeblelte zasagiin jabuulza bykii bodolgiigi saişaaba. Nutagiin emkinyydiin kedmerite garza bykii alduunuud ba nugalaanuudiigi bolşoviig josoor syymzelezei.

Kural bolbol kedmeriçediin baidal tukai asuudaluudiigi zeblebe. Ederiin 8 cagiin kedmeri, doloon konogiin nege amaralta ba zildee erkibişe 2 doloon konogiin amaralta batalagdaba. Baga nasatanda kedmeriiin ederiigi bogonidkogdobo. Kural bolbol konzoo naimaa (spekyliaancatai) temecekiin uçaraa ulasiin emkinyydiin (zeblelte) çukala keregseltei kooliin zyilyydte togtomol katuu cen baiguulsaniigi batalba.

Aradiin gegeereliin asuudaluud bolbol tus kuralaar jike ergemzelegdebe. Zeblelte aimaguudiin ekin şatiin ba uunda surguulinuudiin toogi ene ebel dotor urida baisan kemzeeneese konijor dakin oloukoko gebe.

Ene kuralaar zeblelte kited rispyybligiin yndesen kuuli batalagdaba. Kural bolbol eeriingee manifeeste dotor zeblelte zasagiin dotoodo ba gadaadiin bodoliigi ileryylze, gomindaanii mekelen kuuraka, prolitaari azalçadiin keregte urlaka çanariigi dyyren tegelderеer ba ecesçelen ileryylze, kubiskaliin zoriigiigi dyyren gyicedkeke ba Nankin, Kantoonii cagaan terrooriin zasaguudiigi urbatatakiin temecelde zagsakiigi kedmerçen tariaaçadiigi duudan kandaba.

Kitadiin socaliis zeblelte rispyybligiin emenees zeblelyydiin kural bolbol Kitadiin ba men tyynçelen Manzuuriin nutaguudaas ceregee bucaaza ezeleed baisan gazariini Kitad ulasta ekiigi imperaliistanuudta ermelzen kandaba. Men kitadiin kubiskaliigi ecergyycegçed ba imperaliistanuud koorondo batalsan keltegii ba darlaltiin geree biçegyydiigi ygiikiike ermelzebe. Yje cagaas koişo daralza baisan imperaliistanuudta ba kuuragça gomindaanda iime çanartai eriltiigi gancakan, ulas oronii ynen josonii ezen kiize çadana.

Kural bolbol zeblelte kitadiin zasagiigi sungazai. Ulaan cereg bolbol Ukaan aimag teeşe eris dobtolgo kiikiin zaabari kuraliin zegees abzai.

Odoo sajiin cagta kitadiin azalçadiin kubiskaliin temeceliin tyykede şine, şine aguu saikan zyilyyd biçegdene.

Şankaigaas abtasan biçeg.

*) Soldaduudiin teleelegçed dotor gomindaanii ceregiin niuuca cuglaagçar sungagdan jiresen soldaaduud bii,

Jaapoonii ceregyyd Zinzougi ezelве

Tokioo, 4 (T). „Dempo Cyysiin“ geze cakilgaan şuudanii Mygdenees medeecekeni. kojor bronipoojosdo ba Gamoonii brigaadiin morin ceregiin, otriaaduud janvaari 4 nii ederiin egeenii zurgaan cagta Zinzoon kotodo orobo,

Tokio, 4 (T). Sembyn Rengo geze cakilgaan şuudanii medeecekeni Kamuur generaaliin brigaadiin gol kyçeni Zinzoonda orobo.

Aangliiin imperalIistanar Japoonii zamiigi kaakani

Beipin, 4 (T). „Karbinii vreemio“ geze orosiin cagaantanii soninii medeecekeni. Kitadiin ceregyydiigi Zinzoougaas namnan yldebelni Zan-Siye-Liaani zasag bolbol aangliiin kyçen jike baisan Danzau kotodo togtono. Ene uçar bolbol japoonii ceregiin Zakiraltada kubilalda oruulkani geze tus sonin temdeglene.

„Açakii“ soninii medeecekeni: britaaniiin (aangaliiin ceregyyd britaanii aşag kamagaalkajaa Tianşaan koto ilgegdebe. Ene ba bişe bişe aangliiin jabuulga muud tukai japoonii itegeltei zon keereldekedee—anglişaanguud tus tus aimaguudta cuglarsan kitadiin ceregyydte tusa kyrgekejee sanaba—geldene.

Gabşagaiçalan orobo.

Agaar zain yyrees zişee abagtii E-Bulagadiin, Karanuudiin somonii agaar zain yyr bolbol niitiin kural tataza enyyn deeree møngøn sangiin koslol çukala geze olood, eesediin dundaas sain duranii badar kiize 62 tøk. elsyylbe, enyynees zişee abagtii.

Cog—nom.

Soninii erkilegçi C. Dondobiin.

Sonoskol.

Kotiin san zasiin tasagiin enyyneer medeecekeni bolbel bykil geriin ezed, tyynçelen gazar ezemdeze bykii ba baira barilgatai emki zurgaanuud, yiledberiiin oronuud kadaa B—M ulasiin san zasiigi erkilke narkomaadiin 1931 onii Dikaabriiin 29 nii ederiin togtoemziin yndeseer barilgiin ba gazariin (reente) teleberiiigi teleke ekin bolzorto 1932 enii teleberiiin avaansa boigon 1931 onii teleberiiin josoor 50% 1032 onii Janvaariiin 20 eder teleke josotoi baina.

Avaansa telekiin medee **Ogteke ygii.**

Ulasiin baankada tus avaansiigi abkadaa imagta 1931 enii teleberiiin kuudasiin josoor abana. Zygeer 1931 oniigoo teleberiiin kuudasiigi (geeze) ygii bolgoson erketener baibal Kotiin san zasiin tasagaas toocoonii kuudasa abka josotoi. Kerbee yyniigi belzorto cagtani (Janvaariiin 20) telee ygii kyyn baibal, baalaltiin kemzee, nekeberiiin gargaşa nekegdeke ba peeni açagdakiigi duradkabai.

Kotiin san zasiin tasag

В.-Удинск, тип. БГИ зав. 25 тираж 3500 Бурлит №2